UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 831. Gregorii Pap. IV. Annus 4. Lvdovici 18. Theoph. 2. Imp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

V. Sed ad res Francorum conuertamus orationem quæ maximo ſunt hoc anno in diſcrimine conſtitutæ. Ingentes enim Ludouicum Imperatorem conſpirationes detectæ ſunt, exortæ illæ à filijs atq; ſubiectis Imperatori Principibus Regni & compluribus ſacerdotibus: peperit ſiquidem inuidiam omnibus, preſertim aulicis, quod Bernhardum Hiſpanum hominem, Hiſpaniarumq; limitum Comitem defenſionis ſuæ cauſa Imperator vocauit in aulã, conſtituitque præfectum cubiculi. Exinde ſparſus rumor, auctaque ſuſpicio, creditumq; à pluribus, eumdem Bernhardum admiſceri Iudith Imperatrici: quæ fama longè lateque calumnijs æmulorum increbuit. Id quidem cum filiorum quoque animos haud leuiter ſauciaſſet, commouiſſet verò amplius odium in nouercam, auxiſſet verò magis ingens amor, quo proſequi viſus eſt Imperator natos ex ea Carolum atq; Rodulphum: his fomitibus admotis, ingens accenſa flamma mox erumpere in incendium viſa eſt; adeò vt Pipinus Ludouici ipſius filius contra patrem parauerit exercitum.

VI. Huius timore percitus Imperator, mox præcipuam iurgiorum cauſam dimouere conatus, Bernhardum à ſe dimiſit, Iudith verò Imperatricẽ Laudoni in monaſterio S. Mariæ morari præcepit. Sed nec ſatis iſta fuere aduerſarijs: qui eductam è monaſterio Imperatricem, ipſam promittere coegere, perſuaſuram ſe Imperatori, vt depoſito Imperio, retruderet ſe ſua ſponte in monaſterium; idipſumque ſe eſſe facturam, comiſque præciſis vitam monaſticam profiteri. Hac factâ promiſſione, ad ipſum Ludouicum Imperatorem cum cuſtodia miſſa eſt; cumque ſecretò eum allocuta eſſet, monaſticum ipſa ſibi velum impoſuit, Imperator verò ad deliberandum de hoc tempus accepit. Illa verò ſic velata in monaſterium ſanctæ Radegundis à Pipino detruditur. Cum intereà rediens Lotharius Rex ex Italia, quæ eſſent facta probaret: non tamen in patrem quid vlterius peragi paſſus eſt; remq; geri non armis, ſed iure voluit. Sicque conuentum publicum indici iuſſit ex Imperatoris ſententia Neomagi, ad quem veniret ipſe Imperator non armatâ manu, ſed ſimplici comitatu; quod faciendum æquè filio perſuaſit: cuius rei gratia Hilduinus Abbas cum armatis veniens, ab Imperatore eſt iuſſus abire. Sed & VValach Abbas id ipſum præſtans, pariter eſt iuſſus ad monaſterium redire Corbeiæ.

LVDOVICVS IMP. A PERSECVTIONE FILIORVM LIBERATVR.

VII. Ibi cum eſſent, Lotharius à patre vocatus, ſecretò admonitus, flexus tandem, atque fidum eſt, patri eſſe debere ſubiectum, eidemque firma pace conciliatum iri. Sicque factum vt Imperator qui totam æſtatem abſque Imperij viribus tranſegiſſet, Lothario eidem obſequente, priſtinum vigorem receperit imperandi; qui ſolita viſus benignitate, criminis reus diuerſis mulctatos pœnis, abſoluit, parcens omnibus adeo iuſto maieſtatis iudicio poſtulatis. hicque finis rerum geſtarum præſentis anni, quæ hic ſummatim perſtricta, in vita ipſius Ludouici pluribus enarrantur.

AMALARIVS MITTIT LIBROS AD LVDOVI. IMP.

Dum iſta geruntur, compoſitis rebus, Amalarius, Fortunatus (vt ex ipſius ſcriptis colligi poſſe videtur) miſit ad Ludouicum Imp. libros de Eccleſiaſticis Officijs, quos cum accepiſſet, & placuiſſent illi; miſit idem Imp. ipſum Romam ad Gregorium Papam, vt quod deeſſe ad opus videretur, illic addiſceret, atque ſcriberet ordinem Antiphonarij. Porrò ea de cauſa iniuncta legatio, ſequenti impletur anno, vt ſuo loco dicturi ſumus. Hic autem de oblatis hoc anno Ludouico libris agamus: nuncupatoria epiſtola præpoſita eis eſt ad Ludouicum Imperatorem quæ ſic exorditur.

VIII. *Glorioſiſſime Imperator & Magnificentiſſime ac centies inuictiſſime à Deo coronate, necnon & conſeruate & conſeruande, ſeruus ego veſter quamuis minimus omnium. Aſſuebar olim deſiderio, vt ſcirem rationem aliquam de ordine noſtræ Miſſæ, quam conſueto more celebramus: & amplius ex diuerſitate quæ ſolet fieri in ea, hoc eſt, quod aliquoties vna epiſtola legatur, aliquoties duæ, & cætera talia ſimilia, de cæteris officijs, &c.* ad finem autem epiſtolæ habet loco ſalutationis, huiuſmodi feſtiuas acclamationes, quibus enim in anguſtijs poſitum quas audiſti, quoquo modo ſi fieri poſſet exhilararet. *Dino Ludouico vita. Nouo Dauid perennitas. Da Principi Domine vitam. Ipſi nouo Salomoni felicitas. Pax mundi vos eſtis. Pio Principi proſperitas. Domine vitam ipſi concede. Veſtra fides vos ſeruet. Chriſtus quem vos honoratis, ipſe vos ſeruet. Poteſtatem veſtram Deus conſeruet. Deus pacificet Regnum veſtrum. Iudith Orthodoxa, nobiliſſima, atque prudentiſſima Auguſta ſalus per multos annos. Lumina pacis Domine ſerua. Lumina mundi Domine ſerua. Vita veſtra tutela omnium eſt. Veſtra fides Eccleſiarum eſt gloria. Poſſimus dominos noſtros Imperatorum natos Lotharium glorioſiſſimum coronatum, & fratres eius Chriſtus conſeruet. Et proauis Orthodoxos Domine ſerua. Cuſtodes Fidei Domine ſerua.* huc vſque Amalarius, qui, vt dictum eſt, anno ſequenti ab eodem Ludouico Imperatore miſſus eſt Romam eadem ex cauſa Eccleſiaſticorum officiorum. dicemus de ipſo ſuo loco.

IX. Sic igitur Amalarij operâ nonnihil illuſtrata reperiuntur cuncta quæ ad ſacros ſpectant Eccleſiaſticos ritus, imitatus ipſe magiſtrum ſuum Albinum: vſus eſt enim adhuc puer ipſo præceptore, vt ipſe idem teſtatur, eodem libro, cum ait: *Studui illo conante in iſto ordine, quando videbar puer eſſe ante Albinum doctiſſimum magiſtrum totius regionis noſtræ, cuius auctoritate delectatus ac fretus, poſtquam libertate vſus ſum canendi, quæ congrua mihi videbantur, cæpi illos canere tempore ſupraſcripto, &c.* ex quibus etiam apparet tantos viros omnium huius temporis diſertiſſimos & apud Imperatorem primarios non ſolùm theoricam calluiſſe rerum Eccleſiaſticarum, ſed & practicam exercuiſſe, cantumq; Eccleſiaſticum ſuis rythmis publicè in Eccleſia modulari ſolitos. quod certè nonnihil illos redarguit, qui negligunt antiquo more in Eccleſia canere, dum per alios explent eiuſmodi in Eccleſia, quod exercetur in cœlo, munus Angelicum. Certè quidem & ipſum Theodorum Archidiaconum S.R.E. cantare in Eccleſia conſueuiſſe, ſatis oſtendit idem auctor in prologo ad librum de ordine Antiphonarij.

IESV CHRISTI
Annus 831.

GREGORII PAP. IV. Annus 4.	LVDOVICI 18. THEOPH. 2.	IMPP.

SEQVITVR Chriſti annus octingenteſimus trigeſimusprimus nona Indictione. Quo Theodora Auguſta & mater eius Theoctiſte, cùm occultò colerent ſacras imagines, delatæ apud Theophilum Imper. in diſcrimen adductæ, callida tergiuerſatione ipſum eluſerunt Imperatorem. Rem geſtam petemus ex Ioanne Curopalata, ex quo alij accepere, qui de genere ipſius Theodoræ, ſic auſpicatur orationem. *Profectò erat hæc Regina Theodora, ex Paphlagonum regione, gloriabaturq; ſe parentes habere Marinum non obſcuro loco natum virum, matremq; Theoctiſten, Floriam cognomento, ambos pietate imbutos, neq; venerandarum imaginum cultum repudiãtes, vt omnes illius tempeſtatis alij viri, immò amplexantes, ac velut in ſinu egregiè fouentes. Et quo tempore Theodora diademate coronata fuit, eius quoq; mater Theoctiſte cingulo & Patriciatus dignitate ornata eſt.*

I.

Ipſa igitur Theoctiſte in ſuam domum, ſitam propè monaſterium Gaſtriorum ad ſe accerſitas Theodoræ puellas (erant autem quinq; numero, Thecla, Anaſtaſia, Anna, Pulcheria & Maria) cum alijs donis quibus fœminarum genus allici conſueuit, ſibi conciliabat, tum priuatim eas excipiens obſecrabat ne mollirentur; vere (quod erant) fœminæ permanerent ſed viros ſeſe præſtarent, & maternâ educatione digna excogitarent & decentia patriam deteſtantes exſecrantes. Et ſanctarum imaginum formam amplectens & ſimul eas in manibus iniiciens (ſeruabat autem in arca quadam) & ori & manibus ipſarum admouens, oſtendebat, & ad earum amorem illas prouocabat. Idq; continenter faciens, ac neptibus erga ſacras imagines deſiderium inflammans: haud latuit Theophilum percontãtem, quidnam ipſis ab auia donatum ſit, & quid effectum ſit gratiâ dignum. II.

III. *Abs igitur interrogationes ipſius ſtabili mente ac firmiter veluti occaſiones quaſdam fortiter ſuperabant: at Pulcheria ætate adhuc infans & blanditias recenſuit, & copiam fructuum, adiecitq; etiam venerandarum imaginum cultum: ita ſimplicia tum cogitans, tum dicens, imagunculas videlicet ipſi eſſe in arca repoſitas, quas capiti, inquit, & ori noſtro admouet poſt oſcula. Hæc Imperatorem ad inſaniam excitarunt, ſed reueretur erga mulierem, tum multò magis ab ea qua illa vtebatur loquendi libertate coërcitus. Etenim apertè ipſum illudebat atq; redarguebat propter quotidianas Confeſſorum perſecutiones & declaratam hæreſim; & ſola ferè perſpicuum faciens omnium erga illum odium tantùm prohibuit ne filia ad Theoctiſten ampliùs accederent.*

His item ſimilia Reginæ Theodoræ acciderunt. Alebatur apud Reginam homunculus breuis, Homerico Therſitæ ad modum ſimilis, Denderis nomine: qui indecora & turpia loquens, riſum mouebat, & voluptatis causâ apud Imperatorē degebat. Hic igitur, cū olim ingreſſus eſſet Auguſtæ cubiculum, ſacras imagines ipſam tegentem offendit: quas conſpicatus, quid eſſent interrogauit, propiusq; accedens, cognouit. At Regina calamiſtrica reſpondit, imagunculæ; & hæc, inquit, amo plurimum. Conuiuabatur eo tempore Imperator, & ad ſe accedentem turpem iſtum adoleſcētem interrogauit: Vbinam fuiſſet. Qui apud Manam, reſpondit: ita enim Theodoram vocabat: ſeq; conſpexiſſe pulchras imagunculas ab ipſa è puluinari extractas.

IV. *Intellexit igitur Imperator & vehementi irâ percitus è menſa ſurrexit; confeſtimq; ad illam ſe contulit; aliiſq; multis probris lacerans idolorum quoq; cultricem incontinenti lingua vocauit; ſimulq; narrabat, quæ ſibi dixiſſet illud monſtrum. Ipſa verò tunc iram deliniens Imperatoris: Malè ſuſpicatus es, ait, ò Imperator: non vt opinatus es, ita reuerà ſe habet; ſed in meum ſpeculum intenta defixos oculos habebam vnà cum meis ancillis, & Denderis intuitus quæ eo pariebantur formas, inconſideratè tibi hæc renuntiauit, & iram Imperatoris mitigauit his verbis. Denderim autem ſatis decenti inſtruxit diſciplinâ, perſuaſitq; ne vnquàm de imagunculis quidpiam alicui narraret. Et idcirco cùm aliquando Reginæ ſuccenſebat, Theophilus à Dendere percontabatur, an rurſus pulchras imagunculas Mana amplecteretur. At ille admota labiis dexterâ manu: Tace de imagunculis reſpondit, Imperator. atq; hæc ita euenêre.*

Reuerebatur planè magnoperè vxorem, quam ſciret omnium virtutum genere præſtantem, à qua & veniam ſupplex rogauit, cùm offendiſſet, quod ancillæ quæ Reginæ ipſi inſeruiebat, ſtuprum intuliſſet. Vbi enim ſenſit ſe lapſum cognouitque Theodoram totam immutatam, & auerſo eſſe erga ſe animo, aiunt illum iurantem ſublatis ad Deum manibus confeſſum, tunc tantùm ſe lapſum eſſe, & petiiſſe ſibi ab vxore veniam. ſed de his modò ſatis.

V. AMALARII LEGATIO AD GREG. PP. Quod ad res Francorum pertinet, tamquàm malè obductâ cicatrice recrudeſcit, & rurſus erumpit vulnus domeſtici belli, Pipino filio Ludouici rurſum recedente à patre, & in eum alios commouente. quæ autem hæc ſecuta ſint, ſuo loco dicenda erunt. Miſſa fuit hoc anno legatio à Ludouico Imp. ad Gregorium Romanum Pōtificem, qui eâ functus eſt, fuit Amalarius Fortunatus, de quo ſuperiori anno.

[a] *Amal. de ord. Antiph. c. 58.* TEMPVS LEGATIONIS AMALARII. Quod ad tempus ipſius Romam aduentûs ſpectat: id ipſe teſtatur in libro quem ſcripſit de ordine[a] Antiphonarii, dicens: *Poſt hæc veniens Romam anno ab Incarnatione Domini octingenteſimo trigeſimo primo, Indictione nonâ, ſub Imperio domini & piiſſimi Imperatoris Ludouici, & Apoſtolatu glorioſiſſimi Apoſtolici Gregorii, interrogaui de ordine Reſponſorum à feſtiuitate Pentecoſtes vſq; ad aduentum Domini: Reſponſum eſt mihi à viris eruditis Sanctæ matris Eccleſiæ noſtræ, &c.* hæc quoad tempus. Quod autem ad legationis munus pertinet, hæc ſuperiùs in præfatione eiuſdem commentarii idem habet.

VI. CAVSA LEGATIONIS AMALARII. *Quando fui miſſus Romam à ſancto & Chriſtianiſſimo Imperatore Ludouico ad ſanctum & reuerendiſſimum Papam Gregorium, de memoratis voluminibus retulit mihi idem Papa: Antiphonarium non habeo, quem poſſim mittere filio meo domino Imperatori: quoniam hos quos habuimus, Vuala, quando functus eſt ſuâ legatione aliqua, abduxit eos hinc ſecum in Franciam. Quæ memorata volumina contuli cum noſtris Antiphonariis &c.* hæc de legatione, atq; eius decernendæ cauſa, nimirùm, vt Amalarius ex Romana Eccleſia Gallicanos Antiphonarios corrigeret, & emendaret, augeretque. In his totus Ludouicus erat, licèt multis premeretur moleſtiis, vtque ad ſacros Eccleſiæ ſpectare ritus, quàm decentiſſimè curarentur.

Sic igitur functus eſt ſuo munere quàm ſolertiſſimè Amalarius, confecitque tunc commentarium illum, cuius eſt titulus, De ordine Antiphonarii, cuius inſtituti ſui rationem in eadem præfatione quærentibus affert. Dedit tunc illi Gregorius Papa Theodorum Archidiaconum S.R.E. qui eum de omnibus admoneret, teſtatur ipſe Amalarius in prologi exordio, vbi habet iſta. *Interrogaui ... Archidiaconum Theodorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, quem rogauit dominus Apoſtolicus, vt me inſtrueret iuxta interrogationem meam de ordine Romani Officii, &c.* didicit & ab Apoſtolica Sede quæ in poſteriori præfatione appoſuit ad libros quos ſcripſerat de Officio Eccleſiaſtico, vt idem ipſe teſtatur.

Sed, & eodem tempore Agobardus Archiepiſcopus Lugdunenſis in reſtituendo pariter vetere Antiphonario magnoperè laborauit: verùm ob nimiam ſuam ſcrupuloſitatem, cùm præter diuinam Scripturam admitti in ſacris officiis nihil vellet, haud quam putaut, eſt gloriam conſecutus.

IESV CHRISTI
Annus 832.

GREGORII PAP. IV. Annus 5. LVDOVICI THEOPH. 19. IMPP. 4.

I. ANNVS adeſt Redemptoris octingenteſimus trigeſimus ſecūdus decimæ Indictionis inchoatæ, quo tempore Theophilus Imp. ſemel aggreſſus mouere bellum aduerſus Orthodoxos ob cultum ſanctarum imaginum: quo magis in domeſticos ſibi coniunctos ſimpliciter exercere vindictam abſtinens fuit, eò ampliùs in alios ſe exhibuit durum atque ſeuerum. De his enim agens Ioannes Curopalata hæc ait: *In eos qui ſanctas & immaculatas colunt imagines admodum ſæuus fuit & aſperus; quippe qui ſuperiores oēs crudelitate vincere cōtendebat: ſuperiores enim fuerunt Leo & Michael Balbus iſtius pater, quorū alter gladio ſæuiit, ... nulla pictarum imaginū, vbicumq; pictæ eſſent, hæc vox, Sanctus ... veritus ſit, quæ multò excellentior eſt hac voce aliorum ... (nam longè humilior eſt, Sanctus) non vtiq; ipſa nobis ... ſet. Verū hoc ille, vt dixit ... ſanxit. At Leo ... neququàm ipſas coli conſenſit. Verùm Theophilus ... quidem formari volui; Abiectum enim & humile ... cens, ſed ſolam veritatem contemplari.*

II. *Igitur detrahebantur eo tempore ab omni templo ſacræ imagines, pro quibus feræ & aues inſculpebantur, quibus ... ſeruilemq; dementiam coarguerent. Hinc ſacroſancta ... ta, in forum prouecta contumelioſè illudebantur, ... cineroſorumq; complebantur, qui in honore ſacras imagines habuerant, monachis, Epiſcopis, paſtoribus & his qui eas depinxiſſent ... montes erant. & ſpeluncæ ... qui et fures & ... fratres fame & ſiti interfecti fuerunt. Nam cùm monachis ... fuiſſet ad vrbes aditus intercluſus, eoſq; omninò expelli edicto ... xiſſet: effecit vt monaſteria & ſolitaria loca ... hominibus complerentur. Quippe cùm ſacri ... & ſacrum nollent indumentum, immò mallent fame ... tatibus oppreſſi vitam finire. Aliqui negligentes habitum, ... perirent: plures autem ex iis qui per deſidiam ... miſſam, ac diſſolutam vitam amplexati eſſent, à ſacro hymno & cantionibus, & ab ipſo habitu penitus abſtinentes. Etenim ... quidem conuentus peragi Tyrannus conceſſit, qui perſpicuè ... poſſiunt ſeruare, & veluti frænum quoddam eſſe iis, qui ... rebus deditis temerè labuntur.*

III. *Veruntamen ne tunc libertas quidem loquendi ex hominibus prorſus receſſit. ſed quidam audaciores multipes ſe, aliqui ... mulcati, liberè ad eum accedentes loquebantur, ...*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN